Varusmiesliiton lausunto Puolustusvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027

Varusmiesliitto kiittää mahdollisuudesta lausua esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2027.

Maamme kansallinen puolustuskyky perustuu yleiseen asevelvollisuuteen. Puolustuskykymme uskottavuus nojaa sekä reserviläisiin että varusmiehiin, ja maanpuolustustahto rakentuu erityisesti varusmiespalveluksen aikana. Varusmiesten palvelusmotivaatio sekä henkinen ja fyysinen hyvinvointi ovatkin siksi avainasemassa puolustuskykymme kannalta. **Panostaessamme maanpuolustukseen emme saa unohtaa varusmiehiä.**

Varusmiesliitto esittää seuraavia toimia huomioitavaksi valtion talousarviossa asevelvollisten aseman kohentamiseksi ja kansallisten tavoitteiden tukemiseksi:

1) **ASEVELVOLLISUUS EI SAA OLLA TALOUDELLINEN TAAKKA**

Valtioneuvoston Puolustusselonteossa tunnistetaan tarve korottaa varusmiesten taloudellisia etuja, joista päiväraha on keskeisin toimeentulon lähde.

Varusmiesten peruspäiväraha on 6,15 euroa ensimmäisen kuuden kuukauden palvelusajan osalta. Summa on niin pieni, että sen turvin selviytyminen nuorten elämään kuuluvista peruskustannuksista on haastavaa.

Päivärahan riittämätön taso pakottaa monet varusmiehet turvautumaan säästöihinsä tai ottamaan lainaa kattaakseen palveluksesta aiheutuvat kulut. Usea varusmies tähtääkin taloudellisista syistä lyhyimpään mahdolliseen palvelusaikaan, vaikka hänen kykynsä riittäisivät johtajakoulutukseen tai muihin erityistehtäviin. Osa varusmiehistä hakee jopa lykkäystä tai vapautusta taloudellisista syistä.

Varusmiesliitto näkee päivärahan korottamisen ensiarvoisen tärkeäksi aikana, jolloin yhä useamman nuoren miehen tulisi suorittaa asevelvollisuus ja toisaalta tavoitteena on myös lisätä vapaaehtoisen asepalveluksen suorittavien naisten määrää.

Päivärahan korottaminen olisi vahva viesti siitä, että eduskunta on sitoutunut lujittamaan puolustusratkaisumme perustuksia takaamalla asevelvollisten toimeentulon.

Varusmiesliitto esittää Puolustusvaliokunnan jäsenille sitoutumista varusmiesten etuuksien tason riittävyyden turvaamiseen 100%:n korotuksella kaikkiin päivärahaluokkiin. *Korotus maksaisi noin 55 miljoonaa euroa vuositasolla, ja voitaisiin toteuttaa joko kerralla tai asteittain.*

Varusmiesliitto pitää tärkeänä peilata päivärahojen korotustarvetta valtion talousarvioesityksen lukuihin. Vuoden 2027 talousarviossa puolustusministeriön hallinnonalalle ehdotetaan yli 7,0 miljardin euron määrärahoja. Määrärahojen taso on peräti 618 miljoonaa euroa enemmän kuin edeltävänä vuonna. Esittämämme noin 55 miljoonan euron vuotuinen kustannus on siis alle kymmenen prosenttia pelkästään puolustusbudjetin vuotuisesta kasvusta.

2) **HYVINVOINTI ON KOKONAISVALTAISTA ENNALTAEHKÄISYÄ**

Talousarvioesityksessä on tunnistettu tarve tukea nuorten terveyttä ja palveluskelpoisuutta jo ennen palveluksen aloittamista. Hyvinvointialueiden rahoitukseen ja valtion toimenpiteisiin liittyen asiakirjassa on huomioitu noin 3,4 miljoonan euron lisäys, joka kohdennetaan kutsunnanalaisten ja vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutuvien terveystarkastusten kehittämiseen.

Varusmiesliitto korostaa, että fyysisen terveyden tukemisen rinnalla taloudellisen toimeentulon takaaminen on tehokasta syrjäytymisen ja keskeyttämisten ehkäisyä. Jatkuva huoli toimeentulosta on tutkitusti merkittävä psykososiaalinen kuormitustekijä. Varmistamalla, että jokainen voi suorittaa palveluksensa ilman pelkoa velkaantumisesta, tuemme suoraan niitä samoja tavoitteita, joita valtionhallinto edistää parantamalla nuorten terveystarkastuksia.

3) **YHTEENVETO**

Suomen puolustusratkaisun uskottavuus nojaa kansalaisten korkeaan maanpuolustustahtoon. Tilanteessa, jossa puolustusmäärärahat nousevat jälleen poikkeuksellisen suuriksi, asevelvollisten toimeentulon jättäminen jälkeen yleisestä kustannuskehityksestä lähettäisi väärän viestin.

Varusmiesliitto vetoaa Puolustusvaliokuntaan: varmistetaan yhdessä, että historialliset panostukset maanpuolustukseen näkyvät materiaalin lisäksi myös niiden varusmiesten arjessa, jotka antavat aikaansa ja työpanostaan isänmaan turvallisuuden takaamiseksi.